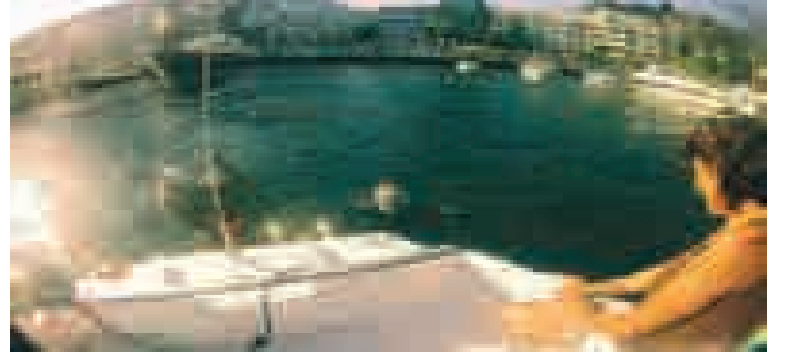

Pislikleri altına süpürdüğümüz halı:

Yıllardır babamızın malı gibi tükettik koyumuzu ya da çocukluk denizimizi. Yıllar sonra tekrar daldık, uzmanların 'sakın ha!' uyarıları ile.

Yazı ve Fotoğraflar: Beysun GÖKÇİN

Sayfa 6/7

Mini Dondurma'nın Hikayesi

Yazı ve Fotoğraflar: Nur ENER

Sayfa 11

Gaskonyalı Toma ve eski meyhane müzikleri

TURGAY NOYAN anlattı
Sayfa 8/9

BEBEKTURLARI

Bebekliler Derneği bir ilki başlattı. Bebekliler arasında sosyal ilişkileri geliştirmeyi amaçlayan dernek yönetimi Bebek'te bulunan ilginç yerlere geziler düzenliyor.

İbrahim BEDİZCİ'nin Gezi Notları Sayfa 2/3

MÜSAİTSENİZ BEKLERİZ

Değerli komşumuz,
sizi de bankacılık ve
yatırım ürünlerimiz hakkında
bilgilendirmek için
TEB Bebek Şubemize
bekliyoruz.

CEVDETPAŞA CAD. NO: 55 BEBEK

Tel: (0212) 287 79 31 Faks: (0216) 636 35 08

TEB | 85 Yıldır Türkiye'nin Ekonomi Bankası

BEBEK TURLARI

Gezi Notları: **İbrahim BEDİZCİ**

Bebek'te turlamak bütün İstanbullular için hoş bir hafta sonu demek olsa bile eski Bebeklilerin bile ıskaladığı bir şeyi Bebekliler Derneği başlattı: BEBEK TURLARI.

BEBEK CAMİİ

Gezinin ilk durağı, 1726 yılında ahşap direkler üzerine yapılan caminin yerine, 1912 yılında Mimar Kemalettin tarafından yapılan Bebek, Hümayun-u Abad Camii idi.

1726 yılında Boğaziçi'nde Sultan III. Ahmet'in ünlü Sadrazamı Nevşehirli Damat İbrahim Paşa, Bebek Köyü'nü yazlık bir yerleşim yeri olarak düzenletirken, padişah için yapılan Hümayun-u Abad Kasrı yanına yine Padişah III. Ahmet adına bir de cami yaptırır. Hünkar mahfili de bulunan caminin, alt katında bir mektep ve minaresinin yanında da çeşmesi vardır. Çeşitli onarımlarla 20.YY. başlarına kadar kullanılan camii, Evkaf Nazırı Mustafa Hayri Efendi tarafından yıktırılmış ve o dönemin Vakıflar Baş Mimarı Kemalettin Bey'e

1912'de aynı yerde şimdiki cami yaptırılmıştır. Kitabesi son cemaat yerinin orta kemeri üzerindedir. Cami, alçak beton duvarlarla çevrili bir avlu içindedir. Avlu kapısından girince karşımıza çıkan çeşme üzerindeki küçük kitabede yazılı olan **"Ve minelma-i külli şey'in hay, sene 1138"** sözü bizi adeta manevi hayat sunan camiye davet eder. Bebek Camii kare planlı, kesme kufeki taşından inşa edilen, dört duvar üzerine oturtulmuş yüksek bir kasnak üstünde bir kubbe ile örtülü harim ile üç bölümlü son cemaat yeri revakından oluşan bir yapıdır. Üç tanesi ön cepheye, ikisi yan cephelere bakan beş sivri kemere ile destek teşkil eden payelerle teşkilatlandırılmış olan son cemaat yeri revakının üzerini üç kubbe örtmektedir. Kubbe geçişlerinde çeyrek kubbeler kullanılmıştır. Caminin, ikisi son cemaat yerine bakan ikisi mihrap duvarında, birer tanesi de yan duvarlarda olan altı tane büyük penceresi vardır. Bu büyük pencerelerin üstünde, ortadaki uzun, iki yanındaki köşe üst kısımları kemerli onaltı pencere vardır.

Cami bu şekilde altısı büyük, yirmi sekizi küçük olmak üzere toplam otuzdört pencere ile aydınlatılmıştır. İstalaktitli mermer mihrabı, bitkisel motifli kalem işleri ile bezenmiştir. Minberi ile vaaz kürsüsü ahşaptır. Ahşap olan kadınlar mahfiline, ahşap parmaklıklarla sınırlanmış olan müezzin mahfilinin doğu tarafından, yine ahşap bir merdivenle çıkılmaktadır.

BEBEKÖY

Bebek Camii'nden ayrıldıktan sonra Bebek Parkı önünden Beşiktaş Belediyesince tahsis edilen otobüs ile Bebek sırtlarında yer alan ve yeni ismi "Bebeköy" olan, 1856 yılında Kırım savaşı esnasında 63 dönümlük arazide "Soeurs de Charite" rahibelerince kurulan Fransız Yetimhane binalarını, Bebeköy yetkilisi Koray Kıdış ile birlikte gezdik. Burada yaklaşık bir asır boyunca Fransa'daki Süryani kiliseleri için 2 yıllık eğitimle rahip ve rahibe olmak üzere öğrenci yetiştirilmiş. İstanbul'un işgali sırasında Fransız askerlerine de ev sahipliği yapan yetimhane 1940'lı yıllardan sonra bir dönem Saint Benoit okulu tarafından kız öğrencilere yazlık olarak tahsis edilmiş. 1972 yılında büyük bir yangın geçiren Fransız Yetimhanesi şu anki sahibi Vakıflar Genel Müdürlüğü'nden 49 yıllığına kiralanmış. "Bebeköy" ismini alan ve çok mükemmel bir işçilikle aslına uygun olarak yapılan tarihi binaları ve koru içindeki gezi alanlarını uzun bir yürüyüşle tamamladık.

Bebek Camii lie bilgiler için kaynak; Geçmişten Günümüze Dünden Bugüne Beşiktaş Camiileri - Süleyman İlhami ÖZDEN

SACRE COEUR KİLİSESİ

Bebek sırtlarından aşağı doğru yürüyerek, 110 yıl önce papazların dinlenmeleri için yapılan ve üzerinde saat kulesi de bulunan bina grubuna geldik. Sacre Coeur kilisesi papazı Pere Andres bizi kapıda karşıladı. Giriş binasının hemen yanındaki şapelin, papazların yazlığı olarak yapılan binalara, kilise yapılmadan eklendiğini anlattı. Şapel gezildikten sonra harika bir bahçe içinden geçerek Meryem Ana ve kucığındaki İsa heykelinin karşısındaki Bebek Yalıboyun'a tepeden bakan deniz manzaralı şadırvanda çay ve ikram molası verdik. Daha sonra vitraylarla süslü kiliseyi gezdik.

KAVAFYAN KONAĞI

Gezimizin son durağı Kavafyan Konağı idi. İstanbul'un en eski ahşap yapılarından olan ve 1751 yılında yapılmış Kavafyan Konağının kapısındaki tokmağı çaldığımızda Kavafyan Ailesi'nin son temsilcisi Ediz Can evin bahçeye açılan ahşap süslemeli kapısını açarak bizi karşıladı. İlk sahibi Eğinli Balkapanlı Amira olarak bilinen konağa adını, 2000'li yıllara kadar beş kuşaktır oturan ve tamamı müzikle uğraşan Kavafyan Ailesi vermiştir. Yapım tarihi konağın bahçesindeki kuyu taşı üzerinde yazılıdır. Üç katlı yapının temelleri muntazam taş duvarlar üzerine oturtulmuştur. Zemin katında büyük bir taşlık ve iki oda bulunmaktadır. Bu bölümde ahır, arabalık, seyis ve arabacı odalarının bulunduğu sanılmaktadır. Taşıktaki ahşap kemerler ve sütunlar üst katı taşımaktadır. Sofalar köşeleri pahlı ve ikişer eyvanlıdır. Dört köşeye köşe odaları yerleştirilmiştir. Üçüncü katta ise sofanın iki ucundaki eyvanlar sokağa ve bahçeye çıkmalarla genişletilmiştir. Bu katın güney tarafındaki Gelin Odası'nın üzerini örten bağdadi kubbe, duvar ve yüklükler çeşitli resim ve bezemelerle süslenmiştir. Konağın tüm tavanları özgün kalem işleri ile günümüze kadar gelebilmiştir. Gelin Odası'nın tavanı ve buradaki bir niş içerisindeki resimler 18. Yüzyıl özelliklerini taşımaktadır.

Bebek içi gezimizin bitiminde yaşadığımız ancak tanımadığımız Bebek ile ilgili birçok fotoğraf ve anı biriktirdik. Bir sonraki gezide Aşiyen müzesi, 17. Yüzyılda yapılmış Kayalar Mescidi, Rum Ortodoks Kilisesi ve izin alınabildiği taktirde Mısır Konsolosluğu'nun gezilmesini planını yaparak ayrıldık.

ve BEBEK RUM İLKOKULU

Bebek sınırları içinde kültür ve sanat tarihinde yer alan bir çok mekan bulunuyor. Ancak zaman içinde kaybolanlar da var. Bunlardan belki de en dramatik öyküye sahip olanı Bebek Rum İlkokuludur herhalde. Azınlıkların ülkeyi terke zorlanması ile öğrencilerini kaybeden Rum İlkokulu Efes Pilsen Kamyonu'nun binaya çarpması ile birlikte yok olma sürecine de girmişti. İlgisizlik ve bakımsızlık sonucu yıllar içinde yok oldu. Şimdi elimizde eski fotoğraflarından başka bir şey yok. Arsası ise otopark ve reklam alanına dönüştü. Bebek'teki eski mekanları dolaşırken aklımıza Rum İlkokulu geldi. Neler olduğu ve neden yok olduğuna dair net bir bilgiye ulaşamadık. Oysa sivil mimarinin örneği olarak koruma altında olması gerekiyordu. Başlatabileceğimiz bir kampanya ile yeniden yapılarak geri gelmesini dilemek hayalcilik mi olur acaba?

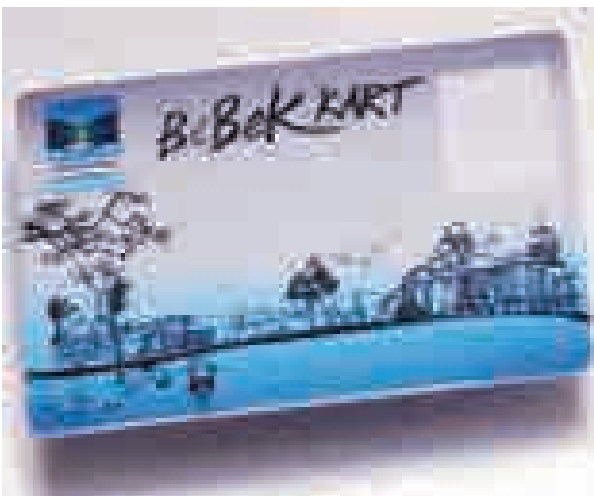
BEBEK POSTASI

Bebek Rum İlkokulu Binası

Bebek Rum İlkokulu Arsası

BEBEKLİ OLMANIN İŞARETİ

Bebekliler Derneği'nin uygulamaya geçirdiği, 35 işyerinde indirim sağlayan ve dernek üyelerine ücretsiz verilen BebekKart ile ilgili bilgilere www.bebeklilerderneği.org ve Bebekliler Derneği Yönetimi adreslerinden ulaşılabilir.

İmtiyaz Sahibi:
Bebekliler Derneği Adına
İbrahim BEDİZCI

BEBEK POSTASI

**Genel Yayın Yönetmeni
ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:**
Beysun GÖKÇİN

Yayın Türü:
Yerel, Süreli Yayın

Baskı ve Cilt:
A4 Ofset Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Otosanayi Sitesi, Yeşilce Mah., Donanma Sk. No:16 Kağıthane-İstanbul
Tel: 0212/281-6448 pbx / www.a4ofset.com

Yönetim Yeri:
Germencik Sk. No:4/A Ata Apt. Bebek/Beşiktaş/İstanbul
Tel: 0212 287 52 51 / Faks: 0212 287 52 50 / www.bebeklilerderneği.org
E-posta: info@bebeklilerderneği.org / bebekpostasi@gmail.com/
Facebook: [bebeklilerderneği](https://www.facebook.com/bebeklilerderneği)

BEBEK'TEN GELİP GEÇENLER

Derleyen: **Alişan ÇAPAN**

KUŞLARIN RESSAMI SALİH ACAR

Bebek'in efsane olmuş sakinlerinden biri de daha çok kuşların ressamı olarak bilinen Salih Acar'dır. Acar başta kuşlar olmak üzere hayvanlara ve doğaya öylesine tutkundur ki 1975 yılında karısı Belkıs hanımla Doğal Hayatı Koruma Derneği'ni kurmakla kalmaz hem tekne dediği büyücek kayığına, hem de Filibe'den Bebek'e uzanan anılarını anlattığı kitabına "Çayka" (deniz kırlangıcı) adını verir.

Salih Acar'ı ilk defa ortak dostumuz Erdoğan Bozok'un kasap dükkânında gördüğümü hatırlıyorum. Aşıyan'daki evinin yanıp kül olduğu seksenli yılların başında olmalı. Okul ceketimi çantama sıkıştırmış, kravatımı gevşetmiş, kan ter içinde Erdoğan abinin dükkânına daldığımda sağdaki taburelerden birine ilişmiş iri yapılı bir adam gözüme çarptı. Telaşla Erdoğan abiyle selamlaşıp sipariş vermeye çalışırken Erdoğan abi "Bak Alişan bu beyefendiyi tanıyor musun, kendisi meşhur kuş ressamı Salih Acar'dır," diye taburedeki adamı işaret etti, "Bu da bizim dükkânın müdavimlerinden Alişan," diye ekleyerek. Salih Acar babacan bir tavırla "Öyle mi, çok memnun oldum, ama sen iyice dağıtmışsın kendini Alişan," diye babacan bir tavırla önce ceketimi katlamama, sonra da kravattan kurtulmama yardım etti. Bakın Erdoğan abinin dükkânını nasıl anlatıyor Acar anılarını kaleme aldığı Çayka adlı kitabında;

"Her sabah millet otobüs, tren, vapur, dolmuş kuyruklarında çile doldururken, ben sepetimi alıp alışverişe çıkarım. On dört dairesel apartmanın vekilharcı edasıyla önce kasap dostuma uğrar, sepetimi tezgâhın altına yerleştirip sonradan görme zengin hanımların ukalaca siparişlerine kulak kabartırım. İlle de yağsız et isteyenlerin kırmızı ışık altında kıyılan bol yağlı kıymaları koltuklarının altına sıkıştırıp gururla dükkândan çıkmalarını zevkle seyredirim."⁽¹⁾ Yıllar sonra Erdoğan abiyle Beşiktaş'ta buluşup

rahmetli Salih Acar'ın kulaklarını çınlattığımızda, "Bir sabah dükkâna geldim bir de baktım Salih benim çırakla birlikte yerlere su tutmuş süpürüyor. Köpekleri için benden kemik alırdı, akli sıra bana şirin görünmeye çalışıyor. "Hayrola Salih, bu ne hal," diye sorduğumda, "Bak ama sabahın köründe geldim yardım ediyorum, hak ettim değil mi kemikleri?" demez mi, gırgır olduğu kadar onurlu bir adamdı diyerek Akademi yıllarından beri tanıdığı eski dostunu sevgiyle anıyor.

Ara Güler usta "İnsanın memleketi doydugu yer değil, çocukluğunun geçtiği yerdir," demiş, ne güzel söylemiş. Çocukluğumuzun Bebek'inin bizim için efsanevi mekânlarından biri Eham Yokuşu'nun tepelerinde yer alan İneyet hanımın köşküydü. Biz yokuşun başında karakolun hemen arkasında otururduk. Mahalleden arkadaşlarla sık sık da yukarı köşke ziyarete çıkardık. Ziyaretimizin sebebi İneyet hanımın köşkünün bahçesindeki envai çeşit hayvanı görebilmek, en çok da bizi görmezden gelen tavus kuşunun kuyruğunu açmasına şahit olmaktı. Meğer bize bu büyüdü dünyanın kapılarını açan Salih Acar'dan başkası değilmiş. Bir de kendisinden dinleyelim o büyüdü bahçeyi;

"Sonunda annemin evini terk etmekten başka çaremiz kalmadı. Belkıs'ın bir arkadaşı sayesinde Büyük Bebek'te Eham Yokuşu'nda bir ev bulduk. İtalyan bir mimarın elinden çıkmış, şipşirin, minicik bir evdi bu. Orhan beyle İneyet hanımın evi. Manzarası harika. Evi tutmadan önce ev sahiplerine memur gibi muntazam bir aylığım olmadığını, bu yüzden kirada aksamlar olabileceğini söyledim. "Zarar yok. Olduğu zaman verirsin," dediler. Köpeklerim kuşlarım, güvercinlerim olabileceğini söyledim. "Olabilir, istediğini yap," dediler. Arkadaşlarımın çoğu bohem insanlardır. Çok içki içerler. Size benzemezler. "Niçin olmasın? Biz de sanatkâr bir aileyiz!" Böylece ufacak ahşap evimize yerleştik. Komşumuz madam Merry'nin de köpekleri vardı. Yani çevremizde hayvandan rahatsız olacak kimse yoktu. Ömrümüzün dokuz yılı bu evde geçti. Dört köpek, yirmi beş güvercin aldık. Ayrıca kerkenez, atmaca, doğan, kartal, baykuş, ördek, angıt, çamurcun, yeşilbaş, tavus, saka, tavşan, karga besledik. Bütün bu hayvanlar bahçede dostça dolaşıyorlardı. Bahçemiz açık bir hayvanat bahçesine dönüşmüştü. Bazen öyle bir curcuna kopuyordu ki, bütün mahalle ayağa kalkıyordu. Ama kimse şikayet etmiyordu. Her gün bir alay çocuk, yetişkin gelip bahçeyi geziyordu."⁽¹⁾

Küpür: Hürriyet Pazar ekinden

Bir taraftan bohem dostlar, bir taraftan hayvansever ziyaretçiler derken Efram Yokuşu'ndaki küçük eve sığmaz olmuştur Acar çifti. Yeni durakları Aşiyân olacaktır. "Aşiyân'da tuttuğum ev çok büyüktü. Serginin açılışını burada yapıyor, adet yerini bulsun diye bir de kokteyl veriyordum. Ertesi gün de sergiyi Yapı Kredi Bankası'nın galerisine taşıyıp halka açıyordum." (2) Ev büyük olmasına büyüktür ama o da başka sorunları beraberinde getirmiştir; "Aşiyân'daki ev tam bir otel görünümündeydi. Üstelik rezervasyon yaptırmak da gerekmiyordu burada kalmak için. Kapıyı vuran selamsız sabahsız içeri dalıyor, istediği kadar kalıyordu. Evimize girip çıkan bir sürü insanın içinde çok iyi niyetliler olduğu gibi, tutturduğumuz dengeli yaşama biçimini zedeleyip sarsacak kimseler de vardı. Kendi evimde ayağımı şöyle rahatça uzatıp dinlenebileceğim beş on dakikayı arar olmuştum." (3)

Aşiyân'daki evde yaşanan keşmekeş sonunda çiftin ayrılmasına yol açmış, 1982 çıkan yangında da evle birlikte Acar'ın yüzlerce tablosu bir gecede yanıp kül olmuştur. Yangın sonrası hayata küsen Salih Acar başını Yıldız Kenter'in çektiği dostlarının yardımlarıyla tekrar çok sevdiği kuşlarını resmetmeye dönmüş evini de hayata gözlerini yumduğu Beşiktaş'a taşımak zorunda kalmıştır.

Biz Bebeklilerin hayalinde ise Salih Acar, otuz yılda Bebek, Aşiyân, Küçüksu, Göksu, Kandilli güzergâhında 68 bin defa kürek çekip, 27 bin 600 kilometre yol kat ettiğini iddia ettiği (3) sevimli kayığı Çayka'nın küreklerine asılmış, güzelim Bebek koyunda insanlardan uzak hayvanlara yakın bir yerlerde tatlı bir huzur arayan haliyle kalmıştır. İktidarın sokak hayvanlarının uyutulmasına kapıyı aralayan katil yasa tasarılarıyla canımızı sıktığı bu karanlık günlerde iyisi mi sözü son defa mahallemizin hayvan ve doğa dostu bu büyük ressamına verelim, bu kubbede bıraktığı hoş seda ile geleceğimizi aydınlatmasını umalım; "Kimi kapıcı sanır beni, kimi yağlıboyacı. Tembel tembel botumda uyuduğum yaz günlerinde ise Boğaz'ın tarihi yalılarında denizi seyredenler bana "röntgenci" damgasını vururlar. Sonra Avrupa'dan getirilmiş kağıtlarla kaplı duvarlarına astıkları tabloları benim yaptığımı anlayınca, hepten nezaket kesilip bir de özür dilemeye kalkarlar. Birçok zengin isteyip de yapamadığını gerçekleştirebildiğim için gerçekten milyonerden de öte milyarderim ben. Yazın minnacık botumun içinde, Boğaz'ın göbeğinde yaşarım. Kışın kuzine biçimi odun sobamda hem yemeğimi pişirir, hem de para geldi – gelmedi düşüncesinden uzak, iliklerime kadar ısınırım." (6)

Salih Acar'ın İnayet hanımın köşkünün bahçesinde kurduğu hayvanat bahçesi öyle popüler olmuş ki günün birinde kapı çalınmış, açıp baktığında bir de ne görsün karşısında bir adam yanında da bir ayı, "Abi sen hayvanları seviyormuşsun, senin bahçede şu benim ayıya da bir yer var mı?" ben Erdoğan abinin yalancısıyım, o da Salih Acar'ın yalancısı.

Küpür: Hürriyet Pazar ekinde

- (1) Çayka & Salih Acar, *Geride Kalan Yıllarım*, Redhouse Yayınları İstanbul 1982, sayfa 1.
(2) Çayka, sayfa 277- 278.
(3) Çayka, s. 283.
(4) Çayka, s. 292.
(5) Emel Armutçu'nun haberi, *Hürriyet Pazar Eki 30 Eylül 2001*.
(6) Çayka, s. 2.

Yazı ve Fotoğraflar: Beysun GÖKÇİN

Bebek Koyu

Bebek Koyu'nda geçen çocukluğumuzda da çöp vardı. Hatta çöpleri sandallarımıza toplayıp oynadığımız 'çöp savaşı' oyunlarımız vardı. O zamanlar deniz üzerinde yüzen çöplerle oyun kurardık. Bir sandaldan öbür sandaldaki kafaya yollanırdı kurşunlarımız. Karpuz kabuğu, limon, patlıcan, zerzevat artıkları idi oyuncaklarımız. Bir de denizimiz vardı kırılma, jack knife atlayışlarımıza kucağını açan 'oyun alanımız'. Çöp savaşı sonrası sandalları batırırdık. Ters dönmüş teknenin içinde çınlardı bağırmalarımız. Sonra kayıkhaneye çekilirdi sandallarımız, tertemiz olmak için. Bebek Koyunda yaşadık en yaramaz ve en çocuk hallerimizi. Denizdeki çöp oyuncağımız idi ve bu hayatımızın normaliydi.

Sonra bizler de her çocuk gibi büyüdük. Hiç unutmam, Bebek Koyunda, o çocukluğumuzun oyun alanında, tüple daldığım ilk günü.

Denizin altına fütursuzca atılmış buzdolabını ve kırık pisuarı görmüştüm ve de uzaktaki ters dönmüş sandalyeyi. Her biri sanki bir tiyatro oyununda yer alıyorlarmış gibi sualtının gizemli ışıklarında birbirlerinden rol çalıyorlardı. Tıpkı karada karın üzerini kapladığı her şeye eklediği makyaj gibi denizin altında da her objenin bambaşka bir gizem kazandığını fark etmiştim. Güzeldiler... Pavuryalar, kaya balıkları kefaller, izmaritler, istavritler, kabuktan ağızları açık midyeler tanıklılar.

Dalmaz Olaydım!

Zaman geçti ve tam 40 yıl sonra Bebek Koyuna, hafızamdaki eski görüntülerle, tekrar daldım. Dalmaz olaydım... İlk şaşkınlığım görüş mesafesinin azlığı ile başladı. On metre civarındaki derinlikte denizin dibi gözüküyordu. Körlemesine aşağı

doğru daldım. Sanki bir toz bulutunun içinde gidiyordum. Sonra dip şekillenmeye başladı. Hayat belirtisi olmayan bir sualtı çölü ya da çöplüğü çıktı karşıma. Regülatörden çıkan kendi soluk alma sesim bir korku filminin müziği gibi idi. İçimi berbat bir duygu sardı; **Al çocukluğunun 'çöp oyununu' uygun bir yerinde sakla!**

Fotoğrafları çekip kaçır gibi yüzeye yöneldim. Denizi işgal etmiş parçacıklar ters ışıkta kafaya düşen taşlar gibiydi. Yıllar önce denizdeki çöpü önemsemeyen, hatta oyun oynayan kuşaklar koca bir denizi öldürmüştü. Hiç birimiz o zamanlar belediyenin topladığı çöpleri denize dökmesini sorgulamadık. Deniz sanki altına süpürülen her şeyi saklayabilecek kocaman bir halı idi. Denizi çok sevdim ama onun bir canlı, bir organizma olduğunu aklımıza getirmedik. Öğreten de yoktu zaten.

Denizin sağlık sigortası nerede ?

Şimdi kendi kanserine pek düşkün, sağlığına duyarlı toplum kalan balık türlerini sayıyor. Deniz kanser olmuş yavaş ve geri dönülmez bir şekilde öldü, ölecek elimizden gidiyor, cesedinin kıyısında elde dondurma külahları gün batırılıyor.

Ah İstanbul, vah İstanbul...

Sıkça rastlarız ' kültür ' sözcüğüne gazete köşelerinde, televizyon ve radyo sohbetlerinde. Kültür pozitif duygu yaratan bir sözcüktür. Sanki iyi bir şeylerden söz etmek için dile

Nur ENER arşivinden

Fotoğraf: Vahram GESAR

yerleşmiştir. İyidir yani. Oysa bir yaşam biçiminden söz etmek için kullanılır ve bu da her zaman iyiye dair bir şey değildir. İstanbul, yok etme kültürü üzerine oturarak, büyüdü ve bulunduğu coğrafyayı işgal etti. Ulaştığı her noktada yeni mahalleler, köyler, kasabalar, şehirler yarattı. Yok ederek büyüdü. Bebek de bu yeni yaşam kültürünün bedelini ödeyen eski İstanbul'a ait bir köy. Denizini kaybettiği gibi denizin üstündeki yaşamını da kaybetti.

Bir zamanların cıvıl cıvıl, yaşam dolu Bebek Koyu, tıpkı denizinin altı gibi, ruhunu da kaybetti. Mesela sandallarını. Koydaki yaşamın ayrılmaz parçası sandallarını... Tıpkı eski İstanbul gibi. Artık hangi zamanda yaşadığını bilmeyen şaşkın bir şair ya da müzisyen lazım Heybeliden her gece mehtaba nasıl çıkılacağından söz edebilecek.

Eskiden Bebek'te deniz, değerli bir yaşam alanı idi.

Bebek Koyu'nun sandalları, bir dönemin olmazsa olmazı idi. Sabah saatlerinde çıkılan denizdeki yaşam gece yarılarını bulurdu. 6-7 yaşındaki çocuklar için Kayıkhaneden Fener'e yüzmek delikanlılığa, genç kızlığa giden yolun başlangıcı idi.

Sonbaharda livarlarında canlı izmaritler, olta takımları, lüks lambaları ve de elbet nevalelerle sandallar Boğaz Kanalı'na açılırdı. Balık akını günlerinde yol hakkı boğazın ortalarında kümelenmiş sandallarındı. Bütün boğaz köyleri gibi Bebek'te de deniz cıvıl cıvıl bir yaşam alanı idi.

Bugün yeni yaşam biçimlerinin marinaları inşa ediliyor. Fiyat listeleri 10 metre ve yukarısı boyunda ki teknelerle başlıyor.

Nur ENER arşivinden

Yeni İstanbul yatlara kucak açarken kayıklarını, kayıkhanelerini yok etti. Bir gün Bebek'te **'yüzen otopark projesi'** ile oy isteyen siyasetçi görürsem şaşırılmayacağım. Vallahi...

Sualtı Çekim Ekibi:
Hüsne ALTIOK (Bora Bora 1), İbrahim BEDİZCİ, Beysun GÖKÇİN

BİR MEYHANECİNİN ANILARI

Röportaj: Beysun GÖKÇİN

Gazeteci Yazar Turgay Noyan'la denizde tanıştık sayılırız. Açık Radyo'daki Açıkdeniz programımda denizcilik, yelken ve denizle ilgili yayıncılık üzerine birden fazla programda sohbetler kurduk. Bu sefer ilk defa Turgay Noyan'la onun çokta bilmediğim bir özelliği ve yeni çıkarttığı kitabı üzerine çok keyif aldığım bir söyleşi yaptım. İçinde Bebek'in sıkça anıldığı Meyhaneci/Kadehlerin ardındaki dünya isimli kitabını ve biraz da İstanbul'un eski akşamlarını ve hikayesini dinledim. Bir zamanlar o eski İstanbul'un müzik ve gece hayatının kalburüstü dünyasının tam ortasında imiş. Ben bilmiyordum. Turgay Noyan anlattı.

B.G: Ben senin müzikle ilgili profesyonel bir geçmişin olduğunu bilmiyordum. Nasıl başladı?

TN :Lise sıralarında, daha 1. Sınıfta iken bir yandan da harçlığımı çıkaralım diye akordeon çalmağa başlamıştım. Çok kısa bir süre içinde, o zamanlar İstanbul'u en popüler eğlence yeri, yani bugünkü eğlence mekanlarını düşünürsek rahatlıkla Reina diyebilirim, Gaskoyalı Toma' ya transfer oldum.

B.G: Şimdi İstanbul bir liman kenti. Kocaman, dünyanın en önemli limanlarından

bir tanesi. Liman deyince de akla hep bu tür mekanlar gelir. Seferden gelince gidilen, içki içilen, müzik dinlenen, dans edilen yerler. İstanbul sence insanlara ilk anda 'Ben bir liman şehriyim.' diyor mu?

TN: Şimdi önce söyleyeyim, elbette İstanbul camileriyle, restoranlarıyla, her şeyiyle bir bütün, öyle güzel, öyle seviyoruz İstanbul'u. Ama çok net bir şekilde şunu söyleyebilirim. Eski İstanbul, yani bundan hemen 50 sene geriye gidiyorum ki bu benim kitabımdaki anılar o zamanlardan bu tarafa doğru gelen günler, çok farklıydı. O zaman daha denizci, o zaman denize daha yakın bir kentte yaşıyorduk. Bence en büyük günahı, İstanbul'a sahil yolunu yaparken kıyıları kayalarla doldurarak işlediler.

BG: Yani kıyı dantelasını bozarak.

TN: İşte o, insanların denizle olan irtibatını kesti. Çok insan, bunun örneği işte Kumkapı'da, Yenikapı'da, Bostancı'da, Suadiye'de, Maltepe'de, gidin o sahilde aklınıza neresi geliyorsa, Yeşilköy'de her yerde sahil ve kumsal olduğu için insanlar sandal sahibi olurlardı. Ve üç otuz paraya alınırdı ve onu karaya çekerlerdi. Çekerken de "hadi arkadaşlar! Hay-hop!" diye alırlardı. Kayalar dolduktan sonra insanların tekne sahibi olma şansı kalmadı.

BG: Fiziki ortam yok oldu.

TN: Evet. Birdenbire onları muhafaza edecekleri ortam kayboldu ve denizden uzaklaştılar.

BG: Ben bu sandal meselesini çok önemsiyorum. Biliyorsun bu yeni marina tartışmalarını. "Biz balıkçılara yer ayırıyoruz" açıklamaları var ama sandala ayrılan bir yer yok.

TN: Çok doğru tespitin. Eskiden İstanbul'da, Akıntı burnunun hemen kuytusunu da dahil olmak üzere, sandallar için çekek yerleri vardı.

BG: Evet Bebek'te de vardı.

TN: Yani onlar küçücük yerlerdi ama hemen sandalı alıp çekerlerdi. Çünkü denizde küçük bir tekneyi muhafaza etmek karaya çekmekten çok daha zordur.

BG: Ben de hatırlıyorum. Mesela biz Bebek'te sandallara zehirli sürmezdik, boyardık. Sonra

da yaz boyunca temizlerdik altını. Zehirli aslında biraz tembelliğin sonucu çıkmış bir ürün sanki.

TN: Tabii sünger yeterdi.

BG: Gelelim yazarlığına. Senin 'Meyhaneci' isimli kitabında anlattığın mekanlara, İstanbul genelinde bakarsak, kimler geliyordu? Gaskonyalı Toma'ya ve daha sonra anlattığın mekanlara?

TN: Şimdi Toma'yla biz çeşitli yerlerde çalıştık. Ama bunların içinde en uzun süreli ve en zirve yaptığı, Toma'nın çok ünlü olduğu ve gerçekten bir numaraya yükseldiği yer Bebek'tir. Küçük Bebek'te, Yalı gazinosunda Toma'yla çalıştık. Kitapta yazdım ama söyleyeyim, bir tavernaya kim gelebilir? Aklınıza kim geliyorsa o gelir. Yani İstanbul'a kim geliyorsa... Maria Callas mı geldi? Akşam mutlaka Toma'dadır. Charles Aznavour mu geldi? Bilin ki oradadır. Orhan Boran –Allah rahmet eylesin, nur içinde yatsın- Orhan Abi'nin nişanını yaptık biz. Oradadır. Yani öyle şeyler hatırlıyorum ki.

BG: Zeki Müren ?

TN: Yani aynı anda bir masada Zeki Müren otururken, bir masada Safiye Ayla otururdu. Hep şarkıcı olmasında şart değildi. 27 Mayıs'tan sonra yaşadık. Bir masada Milli Birlik Komitesi üyesi subaylar, bir masada da Yırcalı'nın akrabaları. Yan yana eğleniyorlardı yani. Öyle bir mekandı.

BG: Peki şu taverna, meyhan kültürü ve mutfak kalktı mı İstanbul'dan? Mesela ben Arnavut ciğeri bulamıyorum artık. Yani getiriyorlar bir ciğer ama Arnavut ciğeri değil. Midye dolma mesela. Natürel diye bir şey yapmaya başladılar, benim Bebek'teki Niko'dan bildiğim, pinpon topu büyüklüğünde, harika bir lezzetli midye vardı. O mesela, kayboldu.

TN: Onu da şöyle değerlendirelim istersen. Midye dolma İstanbul Ermenilerinin spesiyalitesidir. Onlar mükemmel yaparlar. Şimdi bir defa Ermeni nüfusumuz çok azaldı. Yapanlar kaybolunca geleneği de kayboluyor, bu bir. İki, midye senin de çok iyi bildiğin gibi denizin süzgecidir. Biz Hayırsız Ada'ya giderdik. Hemen midyeleri toplar, tenekenin üzerinde kebab yapardık.

BG: Ateşin üzerindeki tenekeye koyup kendi suyunda filan...

TN: Evet öyle yenir. O kadar lezzetli olurdu ki. Şimdi Boğaz'da filan mümkün değil. Karadeniz zaten Tuna yüzünden çok kirlendi. Ben dehşete düşüyorum insanların o sokakta satılan midyecilerin tepesinde toplanıp da yemelerine. Çünkü içinde bütün atık, zehir, ne bekliyorsan vardır.

BG: Ağır metaller, yani civa, vs.

TN: Gene geldik başa. Bunu yapanlar zaten yok oldu. Malzemesi de yok. E, nasıl olsun midye dolma? Olmuyor yani.

BG: Peki şimdi ben kitaba baktığım zaman senin daha çok bir müzisyen olarak var olduğunu görüyorum bu mekanlarda. Senin mutfak tarafında da merakın var mıydı, yoksa sadece bir müzisyen olarak akşam cicilerini giyip bir saatte gidip müziğini yapıp döner miydin?

TN: Yok, itiraf edeyim ki mutfakla ilgili fazla bir şeyim yoktu. Yani merakım da olmadı ama ister istemez de bir şeyler görüyorsun. Ama sadece akşam elbiselerimi giyip de sahneye çıkmak da yoktu. Sabahın köründe hale gider mubayaa yapardık, gündüz hazırlık yapardık. Yani neredeyse 16-17 saat günümüz tavernada geçerdi.

BG: Peki tekrar Bebek'e ve Gaskonyalı Toma'ya dönelim. Tabii şimdi Gaskonya'lı Toma'yı bilenlerin yaşı şu anda 60 ve üstü demek lazım değil mi?

TN: Evet. Artık yavaş, yavaş bilenler kalmıyor.

BG: Nasıl bir insandı, kimdi, nereden gelmişti?

TN: Toma nev-i şahsına münhasır dedikleri bir insandı.

BG: Çok iri bir adamdı.

TN: Evet çok boylu boslu ve herhalde 120-130 kilo ağırlığı olan, aslında yüzü son derece yakışıklı, karizmatik ve inanılmaz bir bas bariton sesi olan bir insan. Bazı insanlar vardır tanıdıkça "Allah Allah bunun böyle bir yönü de mi varmış?" diye keşfedersin ya. Toma öyle bir adamdı. İsmi yazamayacak kadar cahildi, ama inanılmaz entelektüel bir tarafı vardı. Şimdi nasıl bir tenakuz diyeceksin. Şu kadarını söyleyeyim, adam yeni evliken Skala'da bir temsil izleyebilmek için hanımına haber vermeden kaçıp Skala'ya gitmiş. Hem de gitmiş büyük para verip, en önden, en ön sıralarda Skala'da bir opera izlemiş ve Türkiye'ye dönmüş. Gerçekten de zaten Toma'yı Toma yapan da –kitapta da biraz hikayesini anlattım- bu yönleri idi. Aslında Bakırköylü bir Rum ailenin çocuğu. Kardeşleri var. Bir ablası kasaptı adada. Kız kardeşi Katina, çiçekçiydi. Angelo vardı, onun küçüğü. O da çok meşhur bir tavernacıydı. O da 'Gaskonyalı Angelo' diye çalışırdı. Ben kısa bir süre müzisyen olarak onun yanında da çalıştım ama Angelo ile Toma iki zıt kardeşti. Yani Angelo'nun sesi yoktu şiir okurdu, Toma da çok güzel şiir okurdu. Müthiş bas bariton sesiyle aryalar da okurdu.

BG: Peki Gaskonyalı Toma'nın ses kaydı var mı?

TN: Maalesef bende yok, keşke olsa.

BG: Var mıdır sence?

TN: Hiç sanmıyorum. Aslında biz o zamanlar özenip TK23 filan teypler almıştık Bebek'te çalışırken. Ama hiç aklımıza gelip de Toma'yla kendimiz doldurmak geçmedi. Cahillik, çocukluk işte.

BG: Peki sizin ilk dönemlerinizin kayıtları var mı? Yani burada sözünü ettiğin orkestranın kayıtları var mı?

TN: Onun yok ama benim kendi yaptığım Turgay'ın Tavernası diye, yani kendi yerimde yaptığım plaklar var, 4 tane plak yaptım onlar da satış rekorları kırdı.

BG: Kayıtları stüdyoda yapılan değil mi?

TN: Onlar enteresandır canlı yapıldı.

BG: Canlı yayında mı?

TN: Tabii tabii.

BG: O zaman alkışlar, mırıldanmalar filan var?

TN: Tabii her şey, her şey! Yemek müziğiyle başlar sonra giderek hızlanırdı. Çeşitli parçalar vardır içinde ve çok esprilidir. Çünkü Turgay'ın Tavernası'nda iyi bir orkestramız vardı. Sonunda 10 kişiye kadar çıkardım orkestrayı. Kendimiz de çok eğlenirdik yani.

BG: Peki profesyonel müzisyenliğe Gaskonyalı Toma'da başladın, ne kadar sürdü?

TN: Biz Gaskonyalı Toma'yla 67'ye kadar Bebek'te çalıştık. Yani 62'de geldik 67'ye kadar çalıştık. Sonra bir Ankara'ya gittik. 'Bizim Sokak' diye Ankara'nın çok popüler bir yeri vardı. Orada çalıştık bir kış sezonu. Sonra İstanbul'a döndük. Bostancı'da tam Bostancı vapur iskelesine giderken 'Saksonyalılar' diye bir yer vardı. Bir yaz sezonu Saksonyalılar'la beraber çalıştık. Sonra Toma İzmir'e gitti. Ben üniversite 3. Sınıftaydım. Gaskonyalı'da kaldım ve kendi orkestramı kurarak çalışmaya başladım. 3 sene sonra da, yani 1971'de, 'Turgay'ın Tavernası Derya'yı açtık. Önce taverna müziği yapıyorduk. Sonra yeri biraz büyüttüler ve giderek gazinoya dönüşmeğe başladı. Gazinoya dönüşmeğe başlayınca da ben orkestramla gazinoda çalışanlara eşlik etmeğe başladım.

BG: Ne farkı var gazino ile tavernanın?

TN: Çok büyük farkı var; tavernada insanlar oradaki müziğe katılarak eğlenirler. Yani, Toma tarzı tavernada kendileri de söylerler. Zaten espri de odur. Yani gelenlerin kendilerinin söylemesi, şiir okumaları, eğlenmesi filan.

BG: Karaoke gibi?

TN: Yani evet. Evet belki de, karaokeden çok daha başarılı çünkü ne istersen hemen alt yapısı var mıydı yok muydu filan yok. İşte sözleri aklında kalmışsa söylersin. Ama Turgay'ın Tavernası'nda biraz farklıydı. Turgay'ın Tavernası'nda yemek müziğiyle başlayan, sonra insanları dans ettiren, sonra hızlı danslar ettiren, sonra oynatan, hep beraber halay çektiren böyle bir ortam vardı. Bir ara da bayağı program yapıyorduk, bayağı ciddi bir program da alaturka fasıl yapıyorduk, yani 'disco fasıllar' da oradan doğdu zaten.

BG: Bu taverna gazinoya göre daha insani bir ortam mı?

TN: Gazinolar... Türkiye'de gazino deyince

O zamanki Bostancı İskelesi

akla ilk alaturka gazino gelir.Yani onu ayıralım. Alaturka gazinolarda bir defa inanılmaz bir vahşi hesap hikayesi vardır. Bir alaturka gazinoya tesadüfen gider ve hele ön masalardan birisine oturursan, Allah hak getire, gelecek hesabın ne olduğunu bilemezsin. Buna karşılık da işte fasilla başlar, uvertür çıkar, arkasından şöyle böyle günün şeyi, en sonunda bir assolistin konseriyle de biterdi. Bunun en babası da Zeki Müren'di.

BG: Taverna ve meyhane birbirine daha mı yakınlar?

TN: Zaten 'taverna' Rumca 'mahzen ve meyhane' anlamına geliyor. Kitaba da 'meyhaneci' ismini oradan esinlenerek koydum.Yani bizim bildiğimiz klasik meyhane değil taverna.Yani bir defa müzik var. Gerçi dünyada taverna deyince illa müzikli olmuyor ama bizde yerleşmiş şey o. Sonra bizde bir de tek piyanist şantörlerin çaldığı taverna türü çıktı.

BG: "Ahmet beyler de geldiler!"

TN: O aslında bizim canlı kayıttan esinlenerek yapılan bir şey.

BG: Öyle mi?

TN: Tabii, oradan yola çıkarak yaptılar, bizim Turgay'ın Tavernası'ndan sonra çıkmıştır onlar. Onların hepsi de, tabii kendilerine göre, gayet başarılı işler yaptılar ama bizimkilerle onun arasında büyük bir fark vardı.Yani 10 kişilik orkestra vardı ve her tür müzik çalınırdı bizde. Yani şimdi piyanist şantörlü tavernalarda genelde arabesk ağırlıklı olur, hep öyledir ama bizde çok farklıydı.

TN: Şimdi anlatacağım, kendi bestelerimiz de vardı.

BG: Öyle mi?

TN: Ercan Turgut, benim önemli iki solistim vardı ilk başta, diğer solistlerim hakkını yemeyelim çünkü çok iyi arkadaşlarla çalıştım. Ercan lise öğrencisiyken onu buldum bir yerde dinledim ve hemen transfer ettim. Gerçekten çok büyük yetenektir, çok iyi bir batı müziği solistidir, her tür müziği söyleyebilecek bir kapasitesi var, sonra gitti konservatuvarı da bitirdi.

BG: O zamanlar hala bilmiyorum devam ediyor muydu, Milliyet'in müzik yarışması vardı liseler arası.

TN: Milliyet'in müzik yarışması değil ama biz Hey dergisinin müzik oskarları vardı, Türkiye'nin en iyi orkestrası seçildik 82 yılında bütün Hey okurlarının oylarıyla.Türkiye'nin en iyi orkestrasının ödülünü aldık.

BG: Peki bu sözünü ettiğimiz parçaları da çalacağız, devam edeceğiz, biraz da Naim Dilmener'e nazire bir Açık Deniz programı oluyor! Umarım dinleyecektir. Peki bu sözünü ettiğin plak eskiden yayınlanmış bir plak mı yoksa şu anda ulaşılabilir bir plak mı?

TN: Turgay'ın Tavernası?

BG: Evet.

TN: 4 tane yaptık, yani LP olarak yayınlandı, yani şimdi bakıyorum internette filan açık arttırmayla satıyorlar ama yani piyasada da bulunabilir.

BG: Yani yeniden yapılmadı.

TN: Hayır hayır yeniden yapmadık, öyle bir şeyi denemedik ama inanılmaz sattı yani.

BG: Ve bunlar canlı kayıt değil mi? Yani stüdyo da yok

TN: Tabii zaten dinlerken hissediyorsunuz. Ercan Turgut'u Ercan Turgut yapan, batı müziği solistliğinden alıp arabeskçi yapan parçaya geldi sıra; 'Huzurum kalmadı' Ferdi Tayfur'un bestesiydi ama inanın Ercan'dan sonra parça yeniden meşhur oldu ve inanılmaz sıçrama yaptı.

BG: Benim bu tür müziğe hiç merakım olmadı,o yüzden de tanımıyorum. Peki bu müzisyenlik, bu senin orkestra kurmanla ilgili profesyonel şeye girmen kendi müzisyenlerini de doğurdu mu? Yani üretken bir yapı mıydı? Beste yapıyor muydunuz?

TN: Evet. Hepimiz yani orkestradaki temel adamlar besteciydi. Benim 300'ün üzerinde yayınlanmış bestem var. Tahir Dökme böyle çok kararında, tatlı, gitar çalan bir arkadaş, çok da sevdim, çok sempatik bir adam fakat besteler yapmaya başladı. Bizim de yaptığımız besteler 'Türk hafif müziği' diye o zaman nitelendirilen

türden ama Tahir arabesk besteliyor.Yalnız çok güzel parçalar besteliyor. Dedim ki "Tahir Allah aşkına, tamam arada arabesk sayılacak parçalar da çalışıyoruz ama şunlardan bir batıya yakın bir şey beste de daha rahat olalım". "Abi mümkün değil" dedi, "niye?" dedim "ben ömrüm boyunca evim minibüs yolundan 500 metre uzaklaşmadı ki? Ne besteleyebilirim?" dedi. Fakat Tahir öyle bir besteci oldu ki daha sonra ilk düzenlemelerini benim yaptığım bestelerin bir kısmını Ercan söyledi, arkasından o bestelerinden birini Ajda Pekkan söyledi, hatta longplay'in adını o besteye verdi,Tahir Dökme'nin bestesine.Yanlış hatırlamıyorsam "Dönemezsin" bizde vardır ama Ercan onu kişisel longplay'inde de okudu Tahir Dökme'nin bestesi. "Sen mutlu ol"u da Ajda Pekkan okudu ve longplay'ine adını verdi.

BG: Kitabın kapağında Bedri Koraman'ın çizgisi var. Taverna'da bir masada, karikatürize edilmiş o dönemin insanları.

TN: Masanın ucunda kendi de var. Şöyle bir şey söyleyeyim bizim en büyük özelliğimiz çok keyifli çalardık, söyledik, kendimiz eğlenirdik biz eğlenince müşteri de eğlenirdi ve güncel olaylardan da şarkıların içine sözler korduk. Mesela Tunçay Mataracı tekel bakanıydı ve rakı birdenbire 110 Lira'ya çıktı ama 50 Lira'dan mı ne çıktı, öyle bir şey. Şarkılardan birine biz de "110 lira'ya bir şişe rakı oldu mu ya!" filan diye eklemiştik. Millet nasıl zevkle söyleyip duruyordu.

BG: Turgay, şunu merak ediyorum. Böyle bayağı ciddi bir taverna orkestrası geçmişin var. Gazeteciliğe, denizciliğe nereden ve nasıl geçtin? Ya da ne zaman bıraktın profesyonel olarak müzik yapmayı?

TN: 1993'te tavernayı kapattık. Sonra birkaç sene daha o büyük orkestra olarak devam etti. Oğlum benim şu anda da İstanbul şehir tiyatrosu orkestra şefi, o Mimar Sinar'da okudu. Bestecilik devam ediyor ama son 2 senedir hatta 3. sene galiba bir şey yapmıyoruz. En son bu Beren Saat'lerin filan meşhur olduğu Türkiye'nin Yıldızları programının bütün müzikleri benim bestemdi. Onun orkestrasyonları, vs. bayağı güzel bir çalışma yaptık. Ondan beri pek müziğe zaman ayırıp besteyle uğraşamıyorum.

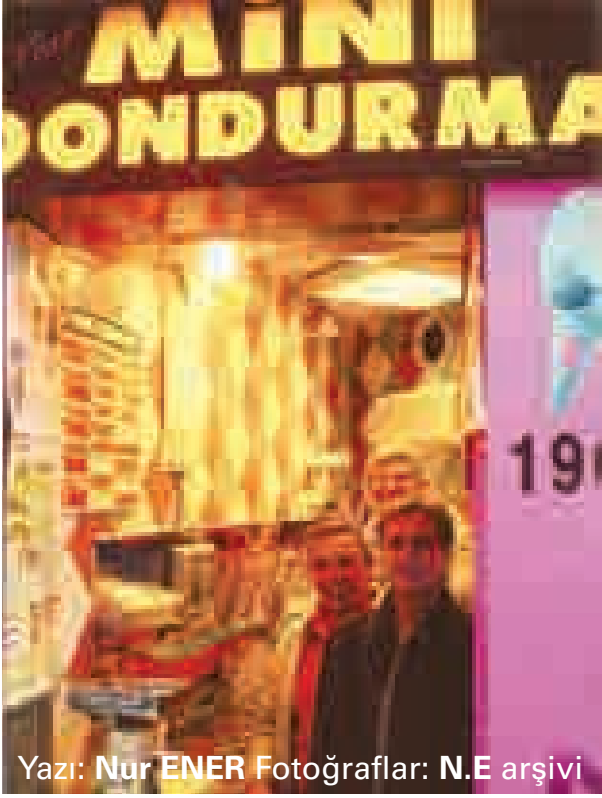
BG: Peki denizcilik?

Denize gelince hemen onu da hızla söyleyeyim, Gaskonyalı Toma'yla Bebek'e geldikten itibaren ki benim kahramanlarımın çoğunu sen tanırsın Bebek'ten sandalla başladık, 65 yılında ilk kotram olan Angustia'yı aldım, 65'ten bu yana hiç teknesiz kalmadım. Şu anda da 14 metre laz yapısı bir trawler'im var; Karadeniz Sürmene.

Angustia

Eski Bir Bebekli: Mini Dondurma

Yazı: Nur ENER Fotoğraflar: N.E arşivi

Bebekli ve deniz kenarında oturmam dolayısıyla tabii olarak balıkçılığa merakım vardı. Bunun neticesi 1968 yılının ocak ayında Coca Cola'nın radyodaki bir yarışma programına balıkçılık konusunda katıldım ve 5000TL kazandım. İşte bu para Mini Dondurma'nın başlangıç sermayesi oldu.

O yıllarda Bebek'te tek başına sadece dondurma satan bir yer yoktu. Buradan yola çıkarak şimdiki yeri olan minik dükkan alanını değerlendirmeye karar verdim. Dükkan Josef ustanın borucu dükkanı idi fakat pek de kullandığı yoktu, çıkmasını rica ettik ve kabul etti.

Ben Manajans reklam ajansında tam gün çalıştığım için dükkanı hazırlamam, dondurma kovalarını paslanmaz çelikten yaptırmam ve soğutucu muhafaza dolabını almam hayli zaman aldı. Buna rağmen biraz geç de olsa 26 haziran 1968 de açılışı yaptım. Dondurmayı ilk 12 sene Ömür pastahanelerinden, isim değişikliğinden sonra da Kapris pastanelerinden aldım.

Devrin en kaliteli ve tanınan ismi olduğu için seçmişim, ama Ömür Pastanesi ilk defa Bebek'te şimdi Yapı ve Kredi bankasının binasında 1953 lerde açılmıştı.

Mini açıldığında dondurmanın kilosu 12TL idi ve üç top külahta da 1 Lira idi.

Kısa zamanda dükkan ve dondurma kalitesi beğenildi ve popüler oldu. Her gün iş dönüşü bizzat 7-12 saatlerinde ben hizmet ettim-gündüzleri ise bir üniversiteli talebe sabah 10 dan ben gelinceye kadar çalışırdı.

İlk iki yıl kış aylarında da açık olmak için baklava ve burma gibi tatlı satmayı denedik, ama yeterince satış olmadığından ve o zamanlar kışın da pek dondurma yenmediğinden bundan vazgeçip kış aylarında kapatmayı tercih ettik.

1979 sonununda gerek eşimin Amerikalı olması, gerekse o yıllarda ihracatçı olarak yaşadığım sıkıntılı bazı olaylar dolayısıyla ABD'ye gitmeye karar verdim. Fakat Mini Dondurmayı 12 sene sonra kime emanet edecektim? Bir araştırma yaptım. Çok kişiyle konuştum ve neticede Beşiktaşta Barbaros Bulvarında dondurma satış yeri olan Akyıldız ailesi ile tanıştım. Kendilerini ilk seferde sevdim, dondurmaları da çok kaliteli idi. Kısa zamanda anlaştık ve ben içim rahat olarak ABD'ye gittim.

Akyıldız ailesi Arnavut asıllı olup dondurma kültürüne gerçekten sahip olması özelliği ile Mini Dondurma için gerçekten büyük bir kazanç oldu. İlk günkü kalite ve ilave çeşitleriyle (Butik Dondurma) geleneğini fiyatları da çok makul düzeyde tutarak bugünlere, 2012 itibariyle 44 üncü mevsimine ulaştırdı. 2010 yılında Mini Dondurma'yı yıllarca başarıyla geliştiren Akyıldız ailesinden Mesut Akyıldıza devrettim. Bugün Mini Dondurma 22 değişik lezzetiyle hizmet veriyor. Bilhassa Lokumlu dondurma Mini'ye has olup başka hiçbir yerde yiyemezsiniz..

BEBEK'TE DONDURMANIN TARİHÇESİ

1950 yıllarında İbrahim Gül'ün kurduğu ÖZSÜT Pastanesi vardı. Bir de Bebek-Eminönü tramvay istasyonuna yakın bozacı Esat (Kuklu) da dondurma satardı. Çeşidi azdı ama çok lezzetli kaymak ve vişnesi vardı. Mini Dondurmanın kurucusu Nur Ener de çocukluğunda bu iki yerden yazın hergün 10 kuruşluk dondurma yedi.

Daha sonraları 1953 yılında şimdiki Yapı ve Kredi bankasının olduğu binada ÖMÜR pastanesi açıldı ve buranın da güzel dondurması vardı. Sahibi Ahmet Görgülü ÖMÜR ve KAPRİS pastanelerini, daha sonra da GÖRGÜLÜ adı altında 5-6 pastahane açıp işletmiştir.

1960'lı yıllara gelindiğinde şimdiki Mehtap Apartmanının yerinde MEHTAP restoran açılmıştı. Burası

da dondurma satardı,hatta fıstığa bulanmış dondurması meşhurdu.

Dükkanların dışında seyyar dondurmacılar Bebek bahçesinde, yalıboyunda, küçük ve büyük Bebek'te sokak aralarında dondurma satarlardı. Ya sırta taşınan veya 3 tekerlekli bisikletlerle gezen bu satıcılar bakır dondurma kazanlarını havlularla sararak dondurmanın erimemesini sağlardı. Külahlar genellikle minare şeklinde olup 6-7 santimdi ve fiatlar da 10 kuruş veya 25 kuruş olurdu.

1968 yılına kadar Bebek'te tek başına kurulu bir dondurma satış yeri yoktu. Her ne kadar şimdi Genesis gümüş takı satan dükkanın yerinde bir ara Maraş dondurması satıldı ise de burası bir yılda kapandı. Mini Dondurma sadece dondurma satılan bir mekan olarak Bebek'te bir ilk olmuştur. Bunu bir müddet sonra Güneş Dondurma takip etmiştir. Şu anda, 2012 yılında Bebek'te beş dondurma satış noktası vardır. Buna McDonalds'ın makine yumuşak dondurmasını da eklersek altı nokta diyebiliriz. Akıntı burnundaki Gelato İtalyan tipi dondurma yeri de lezzetli çeşitleriyle dikkate değer bir yerdir.

MertPen

- PVC Pencere
- Alüminyum Doğrama
- Cam Isılsız
- Küpeste
- Geni Sızdırmazlık
- Panjur
- Dışkapı
- PVC Kapı
- Alüminyum Sistemler

Orhan Çam
Tel: 0212 284 58 31 GSM: 0535 246 12 89
ersincam@hotmail.com
www.facebook.com/mertpenpvcistemleri
Emniyetevleri Güvercin Sokak No: 40
4. Levent/İstanbul/Türkiye

**Kaliteli,
Kullanışlı,
Kazançlı.**

**Dünyanın ve Türkiye'nin
tesisat sistemleri markası ...**

kalde®

Kalıcı Değer

www.kalde.com